

Obsah

Úvodem	9
1. Klimaktérium	13
1.1 Poznámky k historii	13
1.2 Definice a terminologie	14
1.3 Kdy začíná u ženy stáří	18
1.4 Věk menopauzy a faktory, které jej ovlivňují	19
1.5 K etiologii menopauzy	21
1.6 Endokrinologie menopauzy	22
1.6.1 Gonadotropiny	22
1.6.2 Prolaktin	34
1.6.3 Sexuální steroidní hormony	37
1.6.4 Mechanismus účinku sexuálních steroidů v cílových orgánech	46
1.6.5 ACTH a kortizol	48
1.6.6 TSH a hormony štítné žlázy	48
Literatura	49
2. Klimakterický syndrom	55
2.1 Terminologie a rozdělení	55
2.2 Epidemiologie	55
2.3 Faktory ovlivňující výskyt a tíži příznaků	56
2.4 Symptomatologie	57
2.4.1 Návaly horka	57
2.4.2 Pocení	59
2.4.3 Další symptomy	60
2.4.4 Psychopatologie	61
2.5 Hodnocení potíží	64
2.6 Endokrinologie	66
2.6.1 Gonadotropiny LH a FSH	66
2.6.2 Sexuální steroidy	67
2.6.3 Prolaktin	68
2.6.4 ACTH a kortikoidy, TSH a hormony štítné žlázy	69

2.7 Klimakterický syndrom u mužů	70
Literatura	71
3. Estrogen-deficitní syndrom	75
3.1 Organický postmenopauzální syndrom	75
3.1.1 Atrofická vaginitis	75
3.1.2 Atrofie uretry	75
3.1.3 Změny na kůži, sliznici a prsech	76
3.2 Metabolický postmenopauzální syndrom	76
3.2.1 Osteoporóza	76
3.2.2 Onemocnění kardiovaskulárního systému	79
Literatura	80
4. Postkastrační syndrom	82
4.1 Chirurgická kastrace	82
4.2 Radiační kastrace	82
4.3 Kastrální menopauza	83
4.4 Postkastrační syndrom	83
4.5 Změny hladin gonadotropinů a estrogenů po kastraci	84
4.6 Endokrinologie postkastračního syndromu	85
4.7 Pro praxi	85
Literatura	85
5. Léčba klimakterického estrogen-deficitního a postkastračního syndromu	87
5.1 Estrogenní léčba	87
5.1.1 Prospěch a riziko	87
5.1.2 Další rizikové faktory	101
5.1.3 Vedlejší účinky a méně časté komplikace	102
5.1.4 Kontraindikace	103
5.1.5 Hormonální změny při léčbě konjugovanými estrogeny	105
5.1.6 Léčba klimakterického syndromu minidávkami estrogenů	111
5.1.7 Sledování hormonálních profilů v klinické praxi – rozbor konkrétních případů	113
5.1.8 Zásady pro bezpečnou estrogenní léčbu	135
5.1.9 Přehled současných estrogenních preparátů	136
5.2 Gestageny	140
5.3 Androgeny	142
5.3.1 Testosteron	142
5.3.2 Dehydroepiandrosteron (DHEA)	143
5.3.3 Danazol	143
5.4 Nehormonální medikamentózní léčba	144

5.4.1 Clonidin	144
5.4.2 Methyldopa	145
5.4.3 Propranolol	145
5.4.4 Naloxon	145
5.4.5 Námelové alkaloidy	145
5.4.6 Sedativa a hypnotika	146
5.4.7 Psychofarmaka	146
5.5 Lázeňská léčba	146
5.6 Tělesná aktivita a životospráva	147
5.7 Reflexní léčba	148
5.8 Elektroanalgetická léčba	149
5.8.1 Elektroanalgézie jako léčebná metoda v porodnictví a gynekologii	149
5.8.2 Přístroje pro elektroanalgézi a jejich aplikace	151
5.8.3 Výsledky elektroanalgetické léčby	154
5.8.4 Hormonální situace při elektroanalgetické léčbě	153
5.8.5 Využití v praxi	155
Literatura	155
6. Metrorrhagie v klimaktériu	165
6.1 Definice, příčiny a klinické hodnocení	165
6.2 Hormonální ukazatele a histologický obraz endometria	169
6.2.1 Gonadotropiny v diagnostice funkčních patologií endometria po menopauze	169
6.2.2 Estrogeny a endometriální patologie	171
6.2.3 Význam stanovení sérových estrogenů pro dispenzarizaci a léčbu hyperplasii endometria	176
6.3 Prevence a léčba endometriální hyperplasie	178
Literatura	181
7. Centralizace žen s gynekologickými patologiemi postreprodukčního věku	185
7.1 Poradenská péče a její perspektivy	185
7.2 Náplň a rozsah činnosti poradny	186
7.3 Diagnostické a léčebné postupy	187
7.3.1 Vyšetřovací metody	187
7.3.2 Principy léčby	188
Literatura	189
Souhrn	191